

Odluka:

PŽ 3817/07-5

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 3817/07-5

Datum odluke: 19.2.2008 0:00:00

Vrsta odluke: Rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vesne Buljan, predsjednice vijeća, Željka Šimića i Željka Oreškovića, članova vijeća, u stečajnom postupku nad dužnikom VAMA d.d. u stečaju, Varaždin, Kapucinski trg 9, odlučujući o žalbi razlučnog vjerovnika AUTORAD d.d. Zagreb, Miramarski podvožnjak 15, kojeg zastupa punomoćnik Nino Lučić, odvjetnik iz Varaždina, Vrazova 6, protiv dijela rješenja Trgovačkog suda u Varaždinu poslovni broj III St-47/00 od 23. ožujka 2007., u sjednici vijeća održanoj 19. veljače 2008.

I. Ukida se točka II. izreke rješenja Trgovačkog suda u Varaždinu poslovni broj St-47/00 od 23. ožujka 2007. bez potrebe vraćanja predmeta na ponovan postupak.

II. Žalba protiv točke I. izreke rješenja Trgovačkog suda u Varaždinu poslovni broj St-47/00 od 23. ožujka 2007. odbacuje se kao nedopuštena.

Trgovački sud u Varaždinu u točki I. izreke rješenja poslovni broj St-47/00 od 23. ožujka 2007. utvrdio je tražbinu vjerovnika AUTORAD d.d. Zagreb u iznosu od 462.421,00 kn kao tražbinu trećeg isplatnog reda. U točki II. izreke odbijen je zahtjev vjerovnika AUTORAD d.d. Zagreb za priznanje prava na odvojeno namirenje tražbine u iznosu od 462.421,00 kn. Točkom III. izreke rješenja odlučeno je o tražbini drugog vjerovnika VARSATEX d.o.o.

U obrazloženju rješenja sud izlaže da je AUTORAD d.d. Zagreb prijavio razlučno pravo na nekretnini dužnika. Razlučno pravo je upisano u zemljišnim knjigama na temelju rješenja o ovrsi Trgovačkog suda u Varaždinu poslovni broj Ovr-3668/99 od 3. lipnja 1999. Tražbina nije ispitana na prvom i drugom ispitnom ročištu budući da stečajna upraviteljica nije ispitivala tražbine razlučnih vjerovnika. Na posebnom ispitnom ročištu 26. veljače 2004. tražbina AUTORAD d.d. djelomično je priznata u iznosu od 462.421,00 kn kao tražbina stečajnog vjerovnika trećeg višeg isplatnog reda. Tražbina je djelomično osporena u iznosu od 15.172,00 kn uz obrazloženje da je riječ o tražbini nižeg isplatnog reda. U odnosu na pravo odvojenog namirenja sud izlaže da je dužnik pokrenuo parnicu radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika. Parnica je okončana pravomoćnom presudom P-392/02 od 4. studenog 2002. u kojoj je utvrđeno da je zasnivanje založnog prava rješenjem poslovni broj Ovr-3668/99 bez učinka prema stečajnoj masi te je društvu AUTORAD d.d. naloženo da u stečajnu masu vrati iznos od 668.806,17 kn, dobiven prodajom nekretnine u ovršnom postupku, sa zakonskom zateznom kamatom od 11. prosinca 2001. do dana plaćanja. Slijedom navedenog sud zaključuje da žalitelj nema pravo odvojenog namirenja koje je izgubio pravomoćnom presudom P-392/02 pa je točkom II. izreke trebalo zahtjev za priznanje razlučnog prava odbiti kao neosnovan.

Žalbu je pravovremeno podnio razlučni vjerovnik AUTORAD d.d. Zagreb zbog svih žalbenih razloga određenih u čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 - dalje ZPP) u vezi s čl. 6. Stečajnog zakona („Narodne novine broj 44/96, 29/99, 129/00 i 123/03 i 82/06 – dalje SZ). U bitnome izlaže da je

sud odlučivao o razlučnom pravu iako to ne može biti predmet odlučivanja. Sud je pogrešno primijenio odredbu čl. 175. st. 4. SZ-a odnosno odredbu čl. 50. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 123/03 – dalje ZID SZ) koja propisuje da razlučna prava nisu predmet ispitivanja. Odredba čl. 59. st. 3. ZID SZ je propisuje da se na stečajne postupke pokrenute do stupanja na snagu ovoga zakona primjenjuju odredbe ZID SZ. Budući da je ZID SZ stupio na snagu 30. kolovoza 2003. nije bilo osnove da sud u rješenju od 23. ožujka 2007. odlučuje o zahtjevu za priznanje razlučnog prava. Nadalje, žalitelj izlaže da je razlučno pravo stekao upisom u zemljišnu knjigu na temelju pravomoćne sudske odluke. Slijedom navedenog pravo odvojenog namirenja egzistira i ono se ne može priznavati ili osporavati. Ako dužnik vjeruje da ima osnova za osporavanje razlučnog prava može podnijeti tužbu radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika. I na kraju, žalitelj drži da je sud u parnicu radi osporavanja razlučnog prava trebao uputiti dužnika da dokaže osnovanost osporavanja, ali sud o tome nije donio odluku. U odnosu na tražbinu koja je priznata u iznosu od 462.421,00 kn kao tražbina stečajnog vjerovnika trećeg višeg isplatnog reda, a osporena je u iznosu od 15.172,00 kn žalitelj ukazuje da sud nije obrazložio visinu priznatog odnosno osporenog dijela tražbine. Predlaže da drugostupanjski sud preinači pobijano rješenje ili da rješenje ukine u pobijanom dijelu i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovan postupak.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je osnovana.

Ispitujući pobijano rješenje na temelju čl. 365. st. 2. i čl. 381. Zakona o parničnom u vezi s čl. 6. Stečajnog zakona u granicama razloga navedenih u žalbi i pazeći na bitne povrede pravila postupka na koje sud pazi po službenoj dužnosti i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a te je pogrešno primijenio odredbe materijalnog prava.

Iz podataka u spisu može se utvrditi da je nad dužnikom VAMA d.d. u stečaju Varaždin otvoren stečajni postupak rješenjem Trgovačkog suda u Varaždinu poslovni broj St-47/00 od 25. srpnja 2000. U to vrijeme na snazi je bio Stečajni zakon („Narodne novine“ broj 44/96 i 29/99). Točkom IV. izreke rješenja pozvani su stečajni vjerovnici da u roku od 30 dana od dana objave oglasa o otvaranju stečajnog postupka u Narodnim novinama, prijave svoje tražbine stečajnom upravitelju, a točkom V. izreke pozvani su razlučni vjerovnici da prijave razlučna prava u roku od 15 dana.

Društvo AUTORAD d.d. Zagreb na temelju čl. 173. st. 4. SZ-a prijavilo je razlučno pravom prijavom od 18. srpnja 2000. radi odvojenog namirenja glavne tražbine u iznosu od 430.000,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom od 26. ožujka 1999. do isplate, tražbine po osnovi protesta mjenice u iznosu od 3.770,00 kn i troškova ovršnog postupka u iznosu od 15.172,00 kn. U prijavi je označio dio imovine dužnika na koji se njegovo pravo odnosi, ali nije označio koji dio njegove imovine neće biti pokriven razlučnim pravom. Tražbina se temelji na pravomoćnom rješenju o ovrsi Trgovačkog suda u Varaždinu poslovni broj Ovr-860/99 od 7. svibnja 1999. koje je sud izdao na temelju mjenice izdane 10. listopada 1998. Budući da na računu dužnika nije bilo sredstava vjerovnik je podnio prijedlog za promjenu predmeta ovrhe. Sud je dozvolio ovrhu na nekretninama dužnika k.č. 3847/2 p.l. 13024 k.o. Varaždin. Ovrha je zabilježena u zemljišnim knjigama te je založno pravo uknjiženo rješenjem Rz-832/99 od 4. lipnja 1999., a na temelju rješenja Ovr-3668/99 od 3. lipnja 1999. Navedene činjenice mogu se utvrditi iz priloženih rješenja o ovrsi i zemljišno-knjižnog izvataka.

Odredba čl. 84. SZ-a glasi:

Vjerovnici s pravom odvojenog namirenja su stečajni vjerovnici ako im je dužnik i osobno odgovoran. Oni imaju pravo na razmjerno namirenje iz stečajne mase samo ako se odreknu odvojenog namirenja ili ako se ne uspiju odvojeno namiriti.

Budući da je dužnik i osobno odgovoran žalitelj je i stečajni vjerovnik te se njegova tražbina ispituje i utvrđuje na ispitnom ročištu kao tražbina stečajnog vjerovnika. Međutim, tražbina se neće razmjerno namirivati iz stečajne mase iako je utvrđena osim 1) ako se razlučni vjerovnik ne odrekne prava na odvojeno namirenje ili 2) ako se ne uspije odvojeno namiriti.

Tražbinu žalitelja kao stečajnog vjerovnika stečajni upravitelj je priznao u iznosu od 462.421,00 kao tražbinu trećeg višeg isplatnog reda te je ista utvrđena u točki I. izreke pobijanog rješenja. Žalitelj podnosi žalbu protiv točke I. izreke rješenja iz razloga što se iz rješenja ne može utvrditi visina priznatog odnosno osporenog dijela tražbine. Međutim, istaknuti žalbeni razlog u pogledu priznatog dijela tražbine nije osnovan. Tražbina je priznata u iznosu do 462.421,00 kn pa žalitelj nema pravni interes da pobija dio rješenja u kojemu je tražbina utvrđena priznatom u iznosu od 462.421,00 kn pa je žalbu u ovome dijelu trebalo odbaciti kao nedopuštenu na temelju čl. 380. st. 1. t. 1. ZPP-a u vezi s čl. 6. SZ-a.

Točna je činjenica da je sud u obrazloženju rješenja naveo da je žaliteljeva tražbina djelomično osporena u iznosu od 15.172,00 kn jer se radi o tražbini nižeg isplatnog reda (stranica 2. stavak drugi rješenja). Međutim, izreka pobijanog rješenja ne sadrži odluku o priznanju ili osporavanju tražbine u iznosu od 15.172,00 kn pa se može zaključiti da sud uopće nije odlučio o dijelu tražbine u iznosu od 15.172,00 kn. Činjenica da je sud u obrazloženju odluke izložio da je tražbina djelomično osporena u iznosu od 15.172,00 kn ne može se smatrati odlukom. Zbog navedenog razloga sud će na zahtjev žalitelja morati odlučiti i o osporenom dijelu tražbine na način da će u izreci rješenja navesti iznos tražbine koji je osporen i u kojem isplatnom redu. Tim rješenjem stečajni sudac odlučuje i o upućivanju u parnicu radi utvrđivanja, odnosno osporavanja tražbine. Budući da žalitelj ima ovršnu ispravu u parnicu bi trebalo uputiti osporavatelja (čl. 178. st. 4. SZ-a).

Sud u obrazloženju rješenja izlaže da je stečajni upravitelj tražbinu žalitelja djelomično osporio u iznosu od 15.172,00 kn jer se radi o tražbini nižeg isplatnog reda. Predmnijevajući da je zaključak suda pravilan, da se radi o tražbini nižeg isplatnog reda, tada se tražbina nižeg isplatnog reda ne ispituje osim ako sud nije pozvao stečajne vjerovnike nižih isplatnih redova da prijave svoje tražbine. Iz podataka u spisu ne može se zaključiti da je sud pozvao vjerovnike nižih isplatnih redova da prijave tražbine pa bi u takvoj situaciji stečajni sudac prijavu djelomično trebao odbaciti kao nedopuštenu u dijelu u kojem je prijavljena tražbina nižeg isplatnog reda u iznosu od 15.172,00 kn. Međutim, iz podataka u spisu prije bi se moglo zaključiti da nije riječ o tražbini nižeg isplatnog reda. Ovo iz razloga što je žalitelj tražbinu u iznosu do 15.172,00 kn prijavio kao trošak ovršnog postupka po rješenju Ovr-860/99 od 7. svibnja 1999. Predmnijevajući da je točno utvrđenje ovoga suda, tražbina u iznosu od 15.172,00 kn nije tražbina nižeg isplatnog reda iz razloga što su samo troškovi stečajnog postupka koji nastanu za pojedine vjerovnike njihovim sudjelovanjem u stečajnom postupku tražbina nižeg isplatnog reda (čl. 72. st. 1. t. 2. SZ-a). Budući da u konkretnom slučaju nije riječ o troškovima postupka koji su nastali sudjelovanjem žalitelja u stečajnom postupku postupka već je riječ trošku ovršnog postupka prije stečaja tada se može zaključiti da je riječ o tražbini trećeg višeg isplatnog reda (čl. 71. st. 1. t. 3. SZ-a koji je bio na snazi u vrijeme otvaranja stečajnog postupka). O takvoj tražbini sud mora odlučiti u izreci rješenja sukladno čl. 177. st. 3. SZ-a.

O odluci kojom je odbijen zahtjev za priznanje razlučnog prava

Kao što je već izloženo u ovoj odluci tvrtka AUTORAD d.d. stekla je založno pravo zabilježbom ovrhe u zemljišnim knjigama. Založno pravo je uknjiženo rješenjem Rz-832/99 od 4. lipnja 1999., a na temelju rješenja Ovr-3668/99 od 3. lipnja 1999.

Žalitelj je prijavio razlučno pravo na temelju čl. 173. st. 4. SZ-a i sukladno pozivu iz rješenja o otvaranju stečajnog postupka.

U vrijeme otvaranja stečajnog postupka i prijavljivanja razlučnih prava na snazi je bio Stečajni zakon („Narodne novine“ broj 44/96 i 29/99) pa se isti ima primijeniti u konkretnom slučaju. Prema odredbama označenog zakona samo su se ispitivale i rješenjem utvrđivale tražbine stečajnih vjerovnika. Tražbine razlučnih vjerovnika nisu bile predmet ispitivanja niti je stečajni sud imao ovlaštenja donositi rješenje kojim priznaje ili osporava razlučno pravo. Razlučni vjerovnici pravo odvojenog namirenja ostvaruju iz stvari ili prava upisanih u javne knjige. Ako je založno pravo upisano u zemljišnim knjigama tada vjerovnik ima pravo na odvojeno namirenje. Pravo na namirenje je dakle po svom učinku u stečajnom postupku izjednačeno sa založnim pravom.

Ako stečajni upravitelj osporava tražbinu koja se odvojeno namiruje iz založene stvari on može isticati prigovore u ovršnom postupku. Pored toga, stečajni upravitelj i stečajni vjerovnici mogu tužbom pobijati pravne radnje stečajnog dužnika. Da bi stečajni upravitelj mogao podnijeti takvu tužbu mora imati odobrenje stečajnog suca (čl. 141. st. 4. SZ-a) te bi prije podnošenja tužbe trebao ocijeniti da li su ostvarene opće i posebne pretpostavke za pobijanje pravnih radnji. I na kraju, nositelj knjižnog prava koje je povrijeđeno uknjižbom u korist neke osobe ovlašten je radi zaštite toga svoga prava zahtijevati brisanje svake uknjižbe koja ga vrijeđa i uspostavu prijašnjega zemljišnoknjižnog stanja (brisovna tužba) sve dok ne nastupe činjenice na temelju kojih bi mu povrijeđeno knjižno pravo i tako trebalo prestati, ako zakonom nije drukčije određeno (čl. 129. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama - „Narodne novine“ broj: 91/96, 68/98, 137/99, 114/01 i 100/04 – dalje ZZK).

Budući da je stečajni sud u točki II. izreke pobijanog rješenja odlučivao i o zahtjevu za priznanje razlučnog prava pogrešno je primijenio odredbe materijalnog prava pa je rješenje u točki II. izreke trebalo ukinuti na temelju čl. 380. st. 1. t. 3. ZPP-a u vezi s čl. 6. SZ-a bez potrebe vraćanja na ponovan postupak.

Prvostupanjskom sudu skreće se pozornost na činjenicu da o dijelu tražbine u iznosu od 15.172,00 kn mora odlučiti odlukom (ako takva odluka ne postoji) u kojoj će u izreci utvrditi da li je tražbina priznata ili osporena, u kojem isplatnom redu i koga upućuje u parnicu radi utvrđivanja ili osporavanja tražbine.

Ako sud smatra da se radi o tražbini nižeg isplatnog reda žaliteljevu prijavu će djelomično odbaciti kao nedopuštenu u dijelu prijavljene tražbine u iznosu od 15.172,00 kn pod uvjetom da stečajne vjerovnike nižih isplatnih redova nije pozvao da prijave svoje tražbine.